

Rodzina

Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko doświadcza swych pierwszych kontaktów z otoczeniem, a rodzice są wzorem, z którym dzieci się identyfikują. Również rodzina, a przede wszystkim postawy rodziców wobec dzieci mają wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka, na jego życie uczuciowe, zachowanie i rozwój intelektualny.

Postawy rodzicielskie wobec dzieci mogą stwarzać warunki do prawidłowego rozwoju lub wpływać ujemnie na kształtowanie się jego osobowości. Wszystko jednak zależy od tego, jak rodzice ustosunkowują się do tego, że są rodzicami, czyli jak rozumieją swoją rolę jako ojca i matki. Czy przekonani są o ważności swojej roli, czy uważają ją za mało ważną. Czy mają poczucie, że nikt nie może ich zastąpić w roli rodziców. Czy rodzina jest dla nich czymś nadrzędnym, czy może jest przeszkodą w realizacji własnych planów, zamierzeń.

Zaangażowanie się rodziców w sprawy wychowania ma decydujące znaczenie dla przyszłych losów dziecka, dla kształtowania się jego niepowtarzalnej jednostki, przejawiającej określony poziom zdolności czy specyficzne cechy charakteru. To kształtowanie rozpoczyna się od najwcześniejszych momentów życia dziecka, a przygotowuje się jeszcze przed jego narodzeniem.

Przez cały okres rodzice stanowią dla dziecka wzory osobowe, wzory do identyfikacji. Rodzice oddziałują w sposób nie tylko zamierzony, ale i niezamierzony - samą swoją obecnością, postępowaniem, sposobem odnoszenia się do siebie nawzajem i do dziecka. „Stosunek emocjonalny do dziecka, odbijający się w sposobie postępowania z dzieckiem i myślenia o nim, nazywamy postawą rodzicielską”.

Już potoczna obserwacja wskazuje, że nie wszyscy rodzice ustosunkowują się w ten sam sposób do swoich dzieci i nie każda postawa rodziców wobec dziecka jest równie wartościowa i korzystna dla jego rozwoju. W pewnych wypadkach mówimy o „wyrodnych rodzicach”, w innych o „małpiej miłości”, przy czym każde z tych określeń charakteryzuje zupełnie odmienną postawę wobec dziecka, odmienny sposób traktowania go.

Ważny problem stanowi spójność rodziny. Świadczy ona o tym, że jest ona czymś ważnym dla małżonków. W rodzinie zintegrowanej, w której spełniona jest funkcja zaspokojenia przynależności uczuciowej, czyli pragnienia posiadania osób bliskich, serdecznych, akceptujących, w której dobrze spełnione role męża i żony, rodziców, przyczyniają się do tzw. dobrego klimatu, dziecko czuje się bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte wobec innych ludzi. Jest swobodne, radosne, aktywne i wytrwałe w działaniu.

Dziecko wychowywane w rodzinie, która spełnia takie potrzeby dziecka, jak:

- życzliwości, ciepła, miłości,
- kontaktu z rodzicami, ich czujności i współdziałania,
- szacunku,
- wzoru,

sprzyja wytworzeniu u dziecka poczucia własnej wartości, wiary we własne siły, pewności siebie, poczuciu, że jest potrzebne, otwarciu na innych, samodzielności, a także zyskuje ono wzorce osób dorosłych i ról, jakie pełnią w rodzinie, czyli prawidłowy wzór matki i ojca.